

Matematiska Institutionen
KTH

Lösning till lappskrivning nr 5, variant A, på kursen Diskret matematik, 5B1118, för media1, fredagen den 13 maj, 2005.

1. Låt G beteckna gruppen $G = \langle Z_{13} \setminus \{0\}, \cdot \rangle$, dvs gruppen bestående av elementen skilda från noll i ringen Z_{13} med operationen multiplikation modulo 13. Bestäm en delgrupp H till G med två element och ange tre olika sidoklasser till H i G . Hur många olika sidoklasser till H finns det totalt i G . (Två sidoklasser räknas som lika om de består av precis samma element.)

Lösning Mängden $H = \{1, -1\} = \{1, 12\}$ bildar en delgrupp med två element. Den är själv en sidoklass, $H = H1$. Två andra sidoklasser är $H2 = \{2, -2\} = \{2, 11\}$ och $H3 = \{3, -3\} = \{3, 10\}$

2. De inverterbara elementen i ringen Z_{14} bildar en grupp G med sex element. Visa att G är cyklisk. (Påminnelse: Ett element a i en ring Z_n är inverterbart precis då $\text{sgd}(a, n) = 1$.)

Lösning De inverterbara elementen är 1, 3, 5, 9, 11, 13 eftersom det är precis de elementen som är relativt prima till 14. Vi undersöker nu vilka delgrupper som dessa element genererar:

$$\langle 3 \rangle = \{3, 3^2 = 9, 3^3 = 13, 3^4 = 11, 3^5 = 5, 3^6 = 1\}.$$

Detta var ju alla element i den givna gruppen som alltså är cyklisk. Uppgiften är löst och vi behöver inte studera något av de resterande elementen.

Alternativ lösning Elementet 3 ligger i givna gruppen eftersom $\text{sgd}(3, 14) = 1$. Den givna gruppen har sex element så ordningen av 3 delar 6. Men eftersom $3^2 = 9 \neq 1$ och $3^3 = 13 \neq 1$ så är enda möjligheten att 3:s ordning är 6. Detta element är då en generator för hela gruppen som då är cyklisk.

3. Låt G vara en cyklisk grupp med 25 element och antag att G genereras av elementet g . Ange på lämpligt sätt de element i denna grupp som har ordning fem. Visa också, t ex med hjälp av känd sats, att gruppen saknar element av ordning 10.

Lösning Vi vet att ordningen av ett element måste dela antalet element i gruppen. Eftersom 10 inte delar 25 så finns inget element av ordning 10 i gruppen.

Elementen $H = \{g^5, g^{10}, g^{15}, g^{20}, g^{25} = e\}$ bildar en grupp med 5 element och alla dessa element utom e har ordning 5. Om g^i skulle ha ordning 5 så skulle $g^{5i} = g^{k \cdot 25}$ dvs $5i = 25k$. Detta ger att 5 delar talet i . De enda möjliga elementen är de i gruppen H .